

UZASADNIENIE

Powód (...) Bank S.A. z siedzibą w W. domagał się zasądzenia od pozwanych E. Z. i P. Z. solidarnie kwoty 201.858,66 zł tytułem należności głównej wynikającej z niespłaconego kapitału – (udzielonego kredytu), kwoty 4.223,53 zł tytułem odsetek umownych za okres korzystania z kapitału w wysokości 10% od dnia 17 lipca 2015 roku do dnia 19 lipca 2016 roku oraz kwoty 4.285,84 zł tytułem odsetek za opóźnienie w wysokości 10 % od dnia 13 lipca 2015 roku do dnia 20 września 2016 roku. W uzasadnieniu pozwu wskazał, iż strony zawarły ze sobą umowę kredytu o numerze (...) z dnia 03 kwietnia 2015 roku, zmienioną aneksem do umowy, w której pozwani zobowiązali się do spłat ciężącego na nich zobowiązania terminowego w wysokościach oznaczonych treścią umowy. Na skutek braku spłat zaległych rat kredytu powód wypowiedział pozwanym przedmiotową umowę stawiając całą należność w stan wymagalności. Ponadto powodowy Bank podniósł, iż podjął próbę przedsądowego wezwania strony do zapłaty pismem z dnia 19 lipca 2016 roku, lecz pozwani nie spłacili wymaganego zobowiązania pieniężnego do dnia sporządzenia pozwu.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 13 stycznia 2017 roku Sąd Rejonowy Lublin Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny w całości zadośćuczynił żądaniu pozwu.

Pozwani E. Z. i P. Z. w przepisany terminie wnieśli sprzeciw, gdzie zarzucali powodowi brak podjęcia próby polubownego zakończenia sporu. Podnosili, iż wielokrotnie zwracali się do powodowego Banku z prośbą o zmianę terminu i sposobu spłaty zadłużenia, jednak ich wnioski pozostały bez odzewu ze strony powoda. Ponadto wskazywali, że nadal wyrażają chęć spłat rat zaciągniętego kredytu, jednak z uwagi na zmianę ich sytuacji materialnej potrzebują wydłużenia okresu spłat na okres kolejnych 24 miesięcy, co będzie równoznaczne z obniżeniem poszczególnych rat kredytu. Końcowo wskazywali, że kwota podana w pozwie nie odzwierciedla całości dokonanych spłat.

Postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2017 roku Sąd Rejonowy Lublin- Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny z uwagi na skuteczne wniesienie sprzeciwu przekazał niniejszą sprawę wg. właściwości do tutejszego Sądu.

Pismem z dnia 17 października 2017 roku powód ograniczył powództwo o kwotę 5.100,- zł w związku z częściową spłatą kapitału.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 03 kwietnia 2015 roku pozwani E. Z. i P. Z. zawarli z powodem (...) Bank SA w W., umowę kredytu gotówkowego numer (...), zmienioną aneksem z dnia 25 czerwca 2015 roku, na kwotę 243.546,03 zł na cele konsumpcyjne (w tym 150.000,- zł kapitał, 12.152,97 zł prowizja bankowa, oraz w sumie 81.393,07 zł składki od zawieranych jednocześnie umów ubezpieczeń), którą pozwani zobowiązali się spłacić w 96 miesięcznych równych ratach w ciągu 8 lat wraz z odsetkami według zmiennej stopy procentowej, uzależnionej od stopy procentowej WIBOR 3M, łącznie na dzień zawarcia umowy 6,60 % w stosunku rocznym. Wysokość pierwszej raty płatnej do dnia 24 kwietnia 2015 r. strony ustaliły na kwotę 2.870,32 zł, pozostałych rat na kwotę 3.272,17 zł, które pozwani zobowiązali się wpłacać na utworzony przez powodowy Banki bezpłatny rachunek o numerze (...) upoważniając Bank do pobrania z tego rachunku kwot w terminie wymagalności poszczególnych rat. W § 7 ww. umowy strony ustaliły, że w przypadku opóźnienia w terminowym regulowaniu rat kredytu, powodowy Bank będzie pobierał od niespłaconego w terminie kredytu podwyższone odsetki w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP. Ponadto w § 9 ustępie 1. a) strony ustaliły, iż Bank jest uprawniony do wypowiedzenia umowy z zachowaniem jednomiesięcznego okresu wypowiedzenia w razie zwłoki kredytobiorcy z zapłatą pełnych rat wynikających z harmonogramu spłat, za co najmniej dwa okresy płatności po uprzednim pisemnym wezwaniu kredytobiorcy do spłaty wymagalnych należności w terminie nie krótszym niż 7 dni od otrzymania. Z kolei w § 9 ustępie 2. przedmiotowej umowy, strony ustaliły, że po upływie okresu wypowiedzenia umowy kredytobiorca jest zobowiązany do niezwłocznego zwrotu wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami należnymi bankowi za okres korzystania z kredytu (dowód: umowa k. 38 v).

Aneks do umowy zawartym między stronami dnia 25 czerwca 2015 roku strony ustaliły zabezpieczenie kredytu w formie cesji praw z indywidualnych polis ubezpieczeniowych na wypadek śmierci pozwanych (ubezpieczonych) (dowód: aneks k. 41).

Udzielony kredyt pozwani przeznaczali na budowę budynku inwentarskiego chlewni w prowadzonym przez siebie gospodarstwie rolnym (okoliczność bezsporna). Początkowo pozwani uiszczali umówione raty kredytu, lecz od lipca 2015 r. wpłacali na utworzony dla obsługi kredytu rachunek przelewem z Banku (...) w terminie wymagalności raty lub z 2-3 dniowym opóźnieniem, a od grudnia 2015 roku do czerwca 2017 roku płacili jedynie kwoty od 100,- zł do 500,- zł miesięcznie, z tym że w maju 2016 roku łącznie 1.700,- zł, w czerwcu 2016 r. - 3.000,- zł, a w listopadzie 2016 roku i styczniu 2017 roku po 800,- zł (harmonogram spłat kredytu k. 72, wyciąg z ksiąg bankowych k. 36, potwierdzenia przelewów k. 73- 98).

W dniu 16 grudnia 2015 r. i w dniu 17 lutego 2016 r. pozwani zwrócili się do powodowego Banku o restrukturyzację zadłużenia. Swoje podanie ponawiali także w dniu 19 kwietnia 2016 r. oraz w dniu 16 maja 2016 r. Następnie zwracali się o ugodę (pisma k. 104-136).

Pismami z dnia 08 kwietnia 2016 roku powodowy Bank wezwał pozwanych do zapłaty zaległości w kwocie 8.759,76 zł w terminie 14 dni, pod rygorem wypowiedzenia umowy kredytowej (pisma k. 46, k. 47 wraz dowodem nadania k. 48-49).

Pismami z dnia 09 maja 2016 roku powodowy Bank złożył pozwanym oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytowej ze skutkiem w terminie 30 dni od dnia następującego po dniu doręczenia wypowiedzenia. Wskazał, że oświadczenie do cofnie w przypadku uregulowania w okresie wypowiedzenia wymagalnego zadłużenia w kwocie 6.398,25 zł z tytułu należności kapitałowej, 5.564,04 zł tytułem odsetek umownych oraz 24,88 zł tytułem podwyższonych odsetek za opóźnienie. (dowód: oświadczenie banku o wypowiedzeniu umowy k. 42, 44). Wypowiedzenie awizowane i niepodjęte w terminie zostało zwrócone na adres placówki Banku dnia 02 czerwca 2016 roku (dowód: zwrot niedoręczonego pisma k 43).

Następnie wezwaniem do zapłaty z dnia 19 lipca 2016 roku w związku z wypowiedzeniem przedmiotowej umowy kredytu, powodowy Bank wezwał pozwanych do zapłaty na wskazany rachunek kwot: 202.355,50 zł tytułem należności kapitałowej, 4.223,53 zł tytułem odsetek umownych, 862,13 zł tytułem odsetek podwyższonych za opóźnienie w spłacie należności kapitałowej oraz kwoty 3,16 zł tytułem opłat i kosztów za czynności banku (dowód: wezwanie do zapłaty k. 50).

Pozwani nie spłacili powyższych należności. Nie doszło również między stronami do zawarcia porozumienia ani ugody. Na dzień 20 września 2016 roku zadłużenie pozwanych wobec powodowego Banku z tytułu ww. umowy kredytu wynosiło 201.858,66 zł z tytułu należności głównej – niespłaconego kapitału, 4.223,53 zł z tytułu odsetek umownych za okres korzystania z kapitału w wysokości 10 % od dnia 13 lipca 2015 roku do dnia 19 lipca 2015 roku oraz 4.285,84 zł z tytułu odsetek za opóźnienie naliczone od kwoty niespłaconego kapitału w wysokości 10% od dnia 13 lipca 2015 roku do dnia 20 września 2016 roku (okoliczności bezsporne, wyciąg z ksiąg rachunkowych banku k. 36).

Od daty wystąpienia z pozwem (tj. od dnia 23 września 2016 roku) pozwani uiścili na rzecz powoda łącznie kwotę 5.100,- zł, którą powodowy Bank zaliczył na poczet częściowej spłaty kapitału (historia rachunku kredytowego k. 141-142, pismo z dnia 17 października 2017 r. k. 139-140).

Pozwany P. Z. jest właścicielem nieruchomości położonej w Ż. o łącznej powierzchni ponad 22 ha, na której wraz z żoną – pozwaną E. Z. prowadzą gospodarstwo rolne. Główne źródło utrzymania pozwanych stanowią dochody z ww. gospodarstwa. Pozwani posiadają dziesięcioletni kontrakt z firmą (...) na odpłatną hodowlę-sprzedaż trzody chlewnej, tzw.: „tuczników”. Co miesiąc w ramach kontraktu otrzymują od firmy (...) około kwotę ok. 19.500,- zł, a po zakończeniu sprzedaży zwierząt co około 4-5 miesięcy dodatkowo 15.000 zł – 18.000 zł z tytułu wyrównania w zależności od ich wagi. W skład gospodarstwa wchodzi kilka chlewni i obór oraz maszyny rolnicze i stado zwierząt

gospodarskich. Z uzyskiwanych przychodów pozwani pokrywają koszty produkcji, zakupu pasz, paliwa, nawozów itp. Na stałe koszty utrzymania rodziny wydają ok. 8.000,- zł miesięcznie, sam rachunek za zużycie energii elektrycznej wynosi 2.500,- zł miesięcznie, gdyż budynki inwentarskie obsługiwane są elektrycznie. Ponadto w okresie żniw uzyskują dodatkowe dochody ze sprzedaży zboża (niekwestionowane wyjaśnienia pozwanej E. Z. – złożone na rozprawie dnia 25 września 2017 roku oraz 26 października 2017 roku k. 67-67v i k. 145-145v.).

Pozwani posiadają zadłużenia także w 9 innych bankach, które na dzień 19 kwietnia 2016 roku wynosiły ponad 2 mln złotych. Suma rat miesięcznych wynosiła kilkanaście tysięcy złotych miesięcznie, ponadto pozwani mieli także zadłużenie spłacane ratami kwartalnymi w kwocie po kilka tysięcy złotych (deklaracja dochodowo majątkowa pozwanych k. 113-127)

Prawomocnym wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2017 r. sygn. akt I. C 91/17 Sąd Okręgowy w Suwałkach zasądził od pozwanych P. Z. i E. Z. solidarnie na rzecz powoda (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w W. łączną kwotę 313.778,32 zł, którą rozłożył na raty, pierwsza, druga, trzecia i czwarta rata w kwotach po 2.000,- zł, piąta rata w kwocie 5.778,32 zł i pozostałych 75 rat w kwotach po 4.000,- zł płatne do dnia 10-go każdego z następujących po sobie miesięcy począwszy od maja 2017 r. z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, lecz nie wyższymi niż maksymalne odsetki ustawowe za opóźnienie na wypadek uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat do dnia zapłaty oddalając powództwo o zasądzenie odsetek umownych w pozostałym zakresie oraz orzekł o kosztach procesu (wyrok w aktach sprawy sygn. I. C 91/17). Pozwani nie spłacają tak rozłożonej należności w powyższych ratach (wyjaśnienia pozwanej E. Z. złożone na rozprawie 26 października 2017 roku k. 145-145v.).

Prawomocnym wyrokiem z dnia 06 września 2017 r. sygn. akt I. C 507/17 Sąd Okręgowy w Suwałkach zasądził od pozwanych E. Z. i P. Z. solidarnie na rzecz powoda Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 94.215,13 zł z odsetkami umownymi w wysokości 4 krotności stopy lombardowej NBP rocznie, nie wyższej od wysokości odsetek maksymalnych począwszy od dnia 1 marca 2017 roku do dnia zapłaty, a także kwotę odsetek umownych - 3.274,91 zł i kwotę odsetek ustawowych -1.359,32 zł i koszty procesu (wyrok w aktach sprawy sygn. I. C 507/17).

Sąd zważył, co następuje:

Poczynione powyżej ustalenia faktyczne oparte na wiarygodnych, zdaniem Sądu, dowodach w postaci dokumentów, których żadna ze stron nie kwestionowała, pozwoliły na przyjęcie, że strony wiązała umowa kredytu gotówkowego. Zgodnie z art. 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r., poz. 1988), przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Powyższy przepis wraz z przytoczonymi powyżej postanowieniami zawartej przez strony umowy kredytu gotówkowego nr (...) stanowił podstawę dochodzenia przez powodowy Bank zwrotu niespłaconego kapitału w kwocie 205.268,03 zł i umówionych odsetek. W ocenie Sądu, umowa kredytu zawarta przez pozwanych z powodowym Bankiem była umową ważną, skuteczną i odpowiadającą unormowaniom powyższego przepisu oraz obowiązującym na datę zawarcia przedmiotowej umowy (03 kwietnia 2015 r.) przepisom ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 126, poz. 715 ze zm.). Roszczenie powoda w zakresie odsetek za opóźnienie ponadto opierało się na art. 481 § 1 k.c. Zgodnie z tym przepisem, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia. W niniejszej sprawie stopa odsetek za opóźnienie była z góry oznaczona w umowie i wynosiła czterokrotność stopy lombardowej NBP. Powód dokonał kapitalizacji tych odsetek na kwotę 4.223,53 zł z za okres od dnia 13 lipca 2015 r. do dnia 20 września 2016 r.

Pozwani w świetle postanowień umowy z dnia 03 kwietnia 2015 r. byli więc zobowiązani do spłaty zaciągniętego kredytu w 96 miesięcznych ratach w terminach określonych w planie spłaty. Nie ulega wątpliwości, czego zresztą pozwani nie kwestionowali, że nie wywiązali się z powyższego zobowiązania doprowadzając do powstania zaległości w spłacie części wymagalnego kapitału i odsetek. Okoliczność tę dodatkowo potwierdza złożona przez powoda historia

operacji na rachunku kredytowym pozwanych (k. 141-142). Powyższe skutkowało wypowiedzeniem pozwanych umowy przez powodowy Bank.

W § 9 umowy kredytu ustalono, że bankowi przysługuje prawo wypowiedzenia umowy z zachowaniem miesięcznego terminu wypowiedzenia m.in.: w przypadku zwłoki kredytobiorcy z zapłatą pełnych rat wynikających z harmonogramu spłat, za co najmniej dwa okresy płatności, po uprzednim pisemnym wezwaniu kredytobiorcy do spłaty wymagalnych należności w terminie nie krótszym niż 7 dni od otrzymania wezwania. Niewątpliwie skoro na dzień wypowiedzenia umowy, tj.: 09 maja 2016 roku istniało wymagalne zadłużenie pozwanych w łącznej kwocie 11.987,17 zł, to przekraczało ono dwukrotność ustalonej miesięcznej raty (3.272,17 zł), a powodowy Bank pismem z dnia 08 kwietnia 2016 r. uprzedzał pozwanych o zamiarze wypowiedzenia umowy i wzywał do zapłaty zadłużenia, lecz pozwani tego zadłużenia nie uregulowali. Zachodziły zatem w ocenie Sądu wymagane w § 9 umowy przesłanki jej wypowiedzenia.

W § 7 przedmiotowej umowy kredytu ustalono natomiast, że w przypadku opóźnienia w terminowym regulowaniu rat Kredytu, Bank będzie pobierał od niespłaconego terminie kredytu podwyższone odsetki w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, obowiązującej na dzień powstania zadłużenia przeterminowanego, która w dniu zawarcia umowy wynosi 10%. Odsetki wg. stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego pobierane są począwszy od dnia następującego po terminie płatności wynikającym z umowy i wskazanym w harmonogramie spłat, aż do dnia spłaty przeterminowanej należności banku. Skoro pozwani nie dokonali płatności należnych rat w wyznaczonym terminie, to powód był uprawniony do naliczania i dochodzenia opisanych w § 7 ww. umowy podwyższonych odsetek od dnia następującego po terminie płatności każdej z rat.

Powód w sposób prawidłowy dowiódł wysokości dochodzonego roszczenia przedkładając przedmiotową umowę kredytową i wyciąg z ksiąg bankowych, a następnie także historię rachunku kredytowego za okres od dnia 22 września 2016 r. do dnia 11 października 2017 r. dokumentując tym samym stan zadłużenia na dzień 11 października 2017 roku, który uwzględniał zapłacone przez pozwanych do tej daty kwoty. Pozwani nie kwestionowali złożonych dokumentów. Podnosili, iż wielokrotnie kierowali oni do powodowego Banku pisma z prośbą o ugodowe rozwiązanie sporu, poprzez umożliwienie im spłaty zadłużenia w dogodnych ratach. Także w toku procesu domagali się rozłożenia należności po 800,- zł, a co cztery miesiące dodatkowo po 3.000-4.000,- zł Zgodnie z treścią art. 320 k.p.c., w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć zasądzone świadczenie na raty. Przepis ten normuje szczególną regułę dotyczącą przedmiotu orzekania, dającą sądowi możliwość uwzględnienia także interesów pozwanego w zakresie czasu wykonania wyroku i interesu powoda przez uniknięcie konieczności wszczynania, niekiedy bezskutecznej, egzekucji. Rozłożenie na raty świadczenia pieniężnego zależy od zaistnienia szczególnie uzasadnionego wypadku po stronie dłużnika. Wypadek ten zachodzi, gdy ze względu na stan majątkowy, rodzinny czy zdrowotny spełnienie przez niego świadczenia w sposób jednorazowy w pełnej wysokości i od razu byłoby niemożliwe lub nadmiernie utrudnione.

W ocenie Sądu, mając na względzie całokształt okoliczności niniejszej sprawy, nie sposób było zgodzić się ze stanowiskiem pozwanych, iż rozłożenie świadczenia na raty jest uzasadnione. Pozwani posiadają liczne zobowiązania finansowe wobec różnych banków i nie są w stanie ich obsługiwać terminowo ani w zaciągniętej wysokości. Jak wskazała sama pozwana podczas rozprawy dnia 26 października 2017 roku, pozwani mimo umożliwienia spłaty zadłużenia na rzecz innego banku w formie rat wyrokiem uwzględniającym żądanie rozłożenia na raty, z tych rat nie wywiązują się (cyt.: „Nie spłacamy tych rat. Żeby spłacać kredyty najpierw trzeba było uregulować należności np.: na rzecz elektrowni.”). Powyższe, zdaniem Sądu nakazuje przyjąć, iż rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty nie gwarantuje jego realnej spłaty. Ponadto proponowana przez pozwanych wysokość rat wydłużyłaby okres spłaty dochodzonej należności na kilkadziesiąt lat, co normowałoby stosunek zobowiązaniowy stron w sposób rażąco odbiegający od pierwotnej umowy naruszając prawa wierzyciela.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 205.268,03 zł. Na powyższą kwotę składa się kwota 196.758,66 zł z tytułu niespłaconego kapitału oraz kwoty 4.223,53 zł i 4.285,84 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek naliczonych zgodnie z umową do dnia 20 września 2017 r. Od kwoty kapitału zasądzono odsetki umowne w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP, lecz nie wyższe niż odsetki maksymalne za

opóźnienie od dnia 21 września 2016 roku do dnia zapłaty zgodnie z postanowieniami umowy i wyliczeniem zawartym w wyciągu z ksiąg powodowego Banku. Zasadzając powyższe uwzględniono fakt, iż pozwani w trakcie toczącego się postępowania uiścili na rzecz powoda kwotę 5.100 zł, którą powodowy Bank zaliczył na poczet częściowej spłaty kapitału (pkt. I wyroku).

Mając na uwadze fakt, iż pozwani w trakcie toczącego się postępowania uiścili na rzecz powoda kwotę 5.100 zł, a powodowy ograniczył powództwo o taką kwotę wskazując, że zaliczył ją na poczet częściowej spłaty kapitału na zasadzie art. 355 § 1 k.p.c. umorzono postępowanie w tym zakresie (pkt II wyroku).

O poniesionych zaś przez powoda kosztach procesu (opłata od pozwu w kwocie 10.519, zł) orzeczono na zasadzie art. 98 § 1 k.p.c. uwzględniając wynik sprawy.